

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Prima Duo Sæcula Complectens

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1758

VD18 13322648

§. 47. Tertullianus. Tractatus Ejus de Baptismo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66002](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66002)

calumniatoribus fidem habuit; ipse ni-
 hilo minus obtreccionis impatiens, Sæculum II.
A. C. 197.
 præterea veræ Philosophiæ, vitæque so-
 litariæ jam pridem cupidus, frequentia
 se subduxit, multosque annos ruri in lo-
 cis occultis, & desertis vixit. Interim
 calumniatores ejus criminis vindicta
 presso pede secuta est. Primum, cum
 parva scintilla per noctem, nemine cau-
 sam perspiciente, delapsa domum inæn-
 diffet, flammæ cum omnibus suis con-
 sumpsere. Alter tali, cui se devoverat,
 morbo a planta pedis usque ad verticem
 infectus contabuit. Tertius punientis
 Dei judicium reveritus, calumniæ cri-
 men cum duobus complicibus perpetra-
 tum palam confitebatur, tanto dolore,
 & lacrymarum effusione, ut lumen ocu-
 lorum amiserit. Narcisso igitur ultra Euf. VII. 10
 non apparente, vicinarum Ecclesiarum
 Episcopis visum, alium Jerosolymæ con-
 stituere Episcopum; elegerunt ergo
 Dium, qui non diu sedit, habuitque suc-
 cessorem Germanionem, cui similiter
 viam omnis carnis ingresso successit
 Gordius.

§. XLVII.

*Tertullianus. Tractatus ejus de
 Baptismo.*

Ea tempestate Carthagine Quintus Se-
 ptimius

Sæculum II.
A. C. 197.

*Hier. de
Script.*

Hier. cont.

Jovin. c. 7.

ptimius Florens Tertullianus, hoc ultimo nomine notissimus, Doctrinæ, & facundiæ laude florebat; natus erat Carthagine, Patre copiarum Proconsularium Centurione. Omnibus scientiis operam dedit cum plausu, omnesque coævus latinæ eloquentiæ fama superabat. Initio fuit Ethnicus, at postea conversus, multa opera scripsit Ecclesiæ utilia, qualia sunt de pœnitentia, baptismo, & oratione. Juvenis, ut animum exhilararet, scripsit Tractatum de molestiis Matrimonii; attamen uxorem duxit, quod ex duobus libris uxori suæ nuncupatis apparet.

sup. l. 3.

c. 3.

c. 4.

Libro scribendo de Baptismo occasionem dedit fœmina nomine Quintilla, Cainitarum hæresi imbuta; Cainitæ ex Valentinianis pullularant, negabant necessitatem Baptismi, & ejus simplicitatem contemnebant. Hinc Tertullianus aquæ encomia profert; quod in prima rerum Genesi Spiritus S. ferretur super aquas. Ait, nihil differre, an quis in mari, stagno, fluvio, fonte, piscina, vel pelvi baptizetur; nec inter eos fuisse differentiam, qui a S. Joanne Baptista in Jordane, aut a S. Petro in Tiberi fuissent baptizati. Angelum sanctum Baptismo præsidere, nobisque ex aqua egredien-

gredientibus unctionem dari, unde Christi-
 ftiani diceremur; tum nobis imponi ma-
 num cum benedictione, & invocatio-
 ne Spiritus S. ubi Sacramentum Con-
 firmationis denotat. Ait, ante descen-
 sum Spiritus S. Apostolos tantum ba-
 ptizasse Baptismo S. Joannis, ut ad Gra-
 tiam præpararent; verum omnes Apo-
 stolos fuisse baptizatos affirmat, quam-
 vis Scriptura non nisi de S. Paulo id ex-
 primat.

Sæculum II.
 A. C. 197.

c. 5.

c. 7.

c. 8.

Necessitatem Baptismi in novo Te-
 stamento probat ex Jesu Christi præce-
 pto: Ite, & baptizate; & ex commina-
 tione exclusionis a Regno Dei. Uni-
 cum esse Baptismum ait, sicut unum
 Deum, & Ecclesiam unam. Tum sub-
 dit: *Examinari vero meretur, quid cir-
 ca hæreticos observandum; nullam in
 nostra Disciplina partem habent, nam
 rescissio a cõmunionem testatur extraneos.
 Nec habent eundem Deum, quem nos,
 nec eundem Christum, ex quo sequitur,
 nec habere eundem baptismum; sicut er-
 go eorum baptismus legitimus non est,
 ita absque omni dubio nullus est.* Ter-
 tullianus hic loquitur de sui temporis
 hæreticis, quorum plerique alia baptis-
 mi forma utebantur, aut aliter, quam
 Catholici interpretabantur, nec eundem

c. 13.

Matt. 28. 19.

Jo. 3. 5. 6. 15

Hist. Eccles. Tom. I.

Y y

Pa-

Sæculum II. Patrem, nec Filium credentes. (*) Remittit Lectorem ad Tractatum de Baptismo, quem græce scripserat, nobis
A. C. 197.

c. 16.

autem non extat. Subjungit: *Secundum habemus Baptismum, sed unicum sicut primum, nempe Baptismum sanguinis.*

c. 17.

Baptizandi munus Episcopo competit, tum Presbyteris, & Diaconis jubente Episcopo, ut ordo, & pax in Ecclesia conservetur. Etiam Laici in casu necessitatis Baptismum conferre possunt, & qui id facere neglexerit, reus erit ruinæ hominis.

c. 18.

Non facile Baptismum conferendum, ait, sed pro dispositione, conditione, ætate, Personarum præcipue infantum esse differendum; vult, ut prius satis instructi, baptizari petant. Parentes lustricos non esse periculo exponendos, ne susceptos morte sua destituant, aut eorumdem prava indole decipiantur. Hic notatur susceptoris usus, fidem suam pro infante interponentis; quodque hic Tertullianus affert in bono sensu

---

(*) Hic non immerito Anonymus I. de vero sensu Fleurii dubitat, & asserit, Ecclesiam nunquam declarasse, Hæreticorum, qui in fide de Sanctissima Trinitate errant, collatum baptismum esse nullum, sed tantum illorum, qui in conferenda Baptismi forma errant.

sensu accipi potest, si verba de infanti-
 bus Paganorum, aut aliorum, quorum Sæculum II.
A. C. 197.
 educatio periclitabatur, intelligas. Nec
 minus in Adultis necdum conjugatis Ba-
 ptismum differendum putat, usque dum
 vel nubant, vel in continentia sint pro-
 bati. Tum pergit: *Siquis Baptismi Di-
 gnitatem, & Præstantiam intelligat,
 hunc suscipere potius verebitur, quam
 differri. Solemnis ad baptizandum dies*
est Pascha, & omne quod sequitur in-
tervallum usque ad Pentecosten. Potest
tamen Baptismus omni tempore, & bo-
ra conferri. Baptizandus multis ora-
tionibus, jejuniis, genuflexionibus, vigi-
liis, & omnium peccatorum suorum
commissorum confessione se præparet;
non modicam sibi fieri gratiam intelli-
gat, si confessio peccatorum publica non
requiratur.

c. 19.

c. 20.

§. XLVIII.

*Tractatus Tertulliani de Pœni-
tentia.*

In libro de Pœnitentia primo agit de c. 3. 4. de
pœnit. c. 6.
 hac virtute generaliter, aitque tam
 pro peccatis corporis, quam mentis, ac-
 tionis, & cogitationis vel voluntatis
 pœnitentiam esse necessariam; tum de
 pœnitentia loquens, qua ad Baptis-

Yy 2   mum